Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (dziesiąta izba)

z dnia 11 czerwca 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne na roboty budowlane, dostawy i usługi – Dyrektywa 2014/24/UE – Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na usługi – Usługi architektoniczne i inżynieryjne – Artykuł 19 ust. 1 i art. 80 ust. 2 – Przepisy krajowe ograniczające możliwość udziału jedynie do wykonawców utworzonych w określonych formach prawnych

W sprawie C-219/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionalny sąd administracyjny dla Lacjum, Włochy) postanowieniem z dnia 16 stycznia 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 marca 2019 r., w postępowaniu:

Parsec Fondazione Parco delle Scienze e della Cultura

przeciwko

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti,

Autorità nazionale anticorruzione (ANAC),

TRYBUNAŁ (dziesiąta izba),

w składzie: I. Jarukaitis, prezes izby, E. Juhász (sprawozdawca) i M. Ilešič, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Pikamäe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Parsec Fondazione Parco delle Scienze e della Cultura – A. Pontenani i I. Cecchi, avvocati,

– w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierała C. Pluchino, avvocato dello Stato,

– w imieniu Komisji Europejskiej – G. Gattinara, P. Ondrůšek i L. Haasbeek, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: włoski.

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni motywu 14, art. 19 ust. 1 i art. 80 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. 2014, L 94, s. 65).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Parsec Fondazione Parco delle Scienze e della Cultura (zwaną dalej „Parsec") a Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti (ministerstwem infrastruktury i transportu) i Autorità nazionale anticorruzione (ANAC) (krajowym urzędem antykorupcyjnym, Włochy) w przedmiocie decyzji, mocą której urząd ten odrzucił wniosek o wpis Parsec do krajowego rejestru spółek inżynierów i przedstawicieli wolnych zawodów uprawnionych do świadczenia usług architektonicznych i inżynieryjnych.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Zgodnie z motywem 14 dyrektywy 2014/24:

„Należy wyjaśnić, że pojęcie »wykonawców« powinno być interpretowane szeroko, tak aby obejmowało wszelkie osoby lub podmioty, które oferują wykonanie robót budowlanych, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku, niezależnie od formy prawnej, którą te osoby lub podmioty wybrały do celów prowadzenia działalności. W związku z tym firmy [spółki], oddziały, jednostki zależne, spółki cywilne [stowarzyszenia], spółdzielnie, spółki akcyjne, uniwersytety – publiczne czy prywatne – oraz formy podmiotów inne niż osoby fizyczne powinny wszystkie być objęte zakresem pojęcia wykonawc[y], bez względu na to, czy są one »osobami prawnymi« w jakichkolwiek okolicznościach".

4 Artykuł 2 tej dyrektywy, zatytułowany „Definicje", stanowi w ust. 1:

„Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

[…]

10. »wykonawca« oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, podmiot publiczny lub grupę takich osób lub podmiotów, w tym tymczasowe stowarzyszenie przedsiębiorstw, które oferują na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług;

[…]".

5 Artykuł 19 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Wykonawcy", stanowi w ust. 1:

„Wykonawcy, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie z tego powodu, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym zamówienie jest udzielane, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

Niemniej w przypadku zamówień publicznych na usługi i zamówień publicznych na roboty budowlane, jak również zamówień publicznych na dostawy obejmujących dodatkowo usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji, od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych personelu, który będzie odpowiedzialny za wykonanie danego zamówienia".

6 Artykuł 80 tej dyrektywy, zatytułowany „Przepisy dotyczące organizacji konkursów i kwalifikacji uczestników", stanowi:

„1. W przypadku organizowania konkursów instytucje zamawiające stosują procedury dostosowane do przepisów tytułu I i niniejszego rozdziału.

2. Dopuszczenie uczestników do udziału w konkursie nie może być ograniczane:

a) poprzez odniesienie do terytorium lub części terytorium państwa członkowskiego;

b) na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym konkurs jest organizowany, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

3. W przypadku gdy udział w konkursie jest ograniczony do określonej liczby uczestników, instytucje zamawiające ustalają jasne i niedyskryminacyjne kryteria kwalifikacji. W każdym przypadku liczba kandydatów zaproszonych do udziału powinna być wystarczająca do zapewnienia prawdziwej konkurencji".

Prawo włoskie

7 Decreto legislativo n. 50 – Attuazione delle direttive 2014/23/UE, 2014/24/UE e 2014/25/UE sull'aggiudicazione dei contratti di concessione, sugli appalti pubblici e sulle procedure d'appalto degli enti erogatori nei settori dell'acqua, dell'energia, dei trasporti e dei servizi postali, nonché per il riordino della disciplina vigente in materia di contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture (dekret ustawodawczy nr 50 ustanawiający szczegółowe zasady stosowania dyrektywy 2014/23/UE w sprawie udzielania koncesji, dyrektywy 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych oraz dyrektywy 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych oraz reorganizacji ustawodawstwa obowiązującego w dziedzinie zamówień publicznych na roboty budowlane, usługi i dostawy) z dnia 18 kwietnia 2016 r. (dodatek zwyczajny do GURI nr 91 z dnia 19 kwietnia 2016 r.) ustanawia Codice dei contratti pubblici (kodeks zamówień publicznych).

8 Podczas gdy art. 45 wspomnianego kodeksu definiuje w sposób ogólny pojęcie wykonawcy dopuszczonego do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, art. 46 tego kodeksu ustanawia szczególne zasady dotyczące usług architektonicznych i inżynieryjnych. Zgodnie z tym ostatnim przepisem:

„1. Do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na usługi architektoniczne i inżynieryjne uprawnione są następujące podmioty:

a) podmioty świadczące usługi inżynieryjne i architektoniczne: przedstawiciele wolnych zawodów działający indywidualnie lub w formie spółek, spółki przedstawicieli wolnych zawodów, o których mowa w lit. b), spółki inżynieryjne, o których mowa w lit. c), konsorcja, europejskie zgrupowania interesów gospodarczych (EZIG), tymczasowe zgrupowania wspomnianych podmiotów, które świadczą na rzecz działających na rynku publicznych i prywatnych instytucji zamawiających usługi inżynieryjne i architektoniczne, a także wykonują działalność techniczno-administracyjną oraz sporządzają związane z tą działalnością analizy wykonalności pod względem

ekonomiczno-finansowym, w tym, w odniesieniu do działalności związanej z renowacją i konserwacją mienia ruchomego i zdobionych powierzchni obiektów architektonicznych, podmioty posiadające uprawnienia konserwatora zabytków zgodnie z obowiązującymi przepisami;

b) spółki przedstawicieli wolnych zawodów: spółki utworzone wyłącznie między przedstawicielami wolnych zawodów należącymi do właściwych samorządów zawodowych ustanowionych w obowiązujących przepisach regulujących wykonywanie wolnych zawodów, w formie spółek osobowych, o których mowa w rozdziałach II, III i IV tytułu V księgi V kodeksu cywilnego, a także w formie spółdzielni, o których mowa w rozdziale I tytułu VI księgi V kodeksu cywilnego, które świadczą na rzecz publicznych i prywatnych instytucji zamawiających usługi inżynieryjne i architektoniczne, takie jak analizy wykonalności, badania, doradztwo, projektowanie lub nadzór budowlany, oceny wykonalności pod względem techniczno-ekonomicznym lub analizy oddziaływania na środowisko;

c) spółki inżynieryjne: spółki kapitałowe, o których mowa w rozdziałach V, VI i VII tytułu V księgi V kodeksu cywilnego, lub w formie spółdzielni, o których mowa w rozdziale I tytułu VI księgi V kodeksu cywilnego, niespełniające wymogów spółek przedstawicieli wolnych zawodów, które świadczą usługi w zakresie analiz wykonalności, badań, doradztwa, projektowania lub nadzoru budowlanego, ocen wykonalności pod względem techniczno-ekonomicznym lub analiz oddziaływania, a także prowadzą ewentualną działalność produkcyjną związaną ze świadczeniem tych usług;

d) podmioty świadczące usługi inżynieryjne i architektoniczne oznaczone kodami CPV od 74200000–1 do 74276400–8, od 74310000–5 do 74323100–0 oraz 74874000–6, mające siedzibę lub miejsce zamieszkania w innych państwach członkowskich, utworzone zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym państwie członkowskim;

e) tymczasowe zgrupowania złożone z podmiotów, o których mowa w lit. a)–d);

f) stałe zgrupowania utworzone między spółkami przedstawicieli wolnych zawodów a spółkami inżynieryjnymi, w tym w formie mieszanej, złożone z co najmniej trzech członków, którzy wykonywali działalność w sektorze usług inżynieryjnych i architektonicznych.

2. Do celów udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, o których mowa w ust. 1, spółki, w okresie pięciu lat od daty ich utworzenia, mogą zaświadczyć, że spełniają wymogi ekonomiczno-finansowe oraz techniczno-organizacyjne określone w ogłoszeniu o zamówieniu, w tym wymogi odnoszące się do wspólników w przypadku spółki utworzonej w formie spółki osobowej lub spółdzielni, a także wymogi odnoszące się do dyrektorów ds. technicznych lub przedstawicieli wolnych zawodów zatrudnionych przez spółkę na czas nieokreślony w przypadku spółki utworzonej w formie spółki kapitałowej".

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

9 Parsec jest fundacją prawa prywatnego o celu niezarobkowym, utworzoną zgodnie z włoskim kodeksem cywilnym.

10 Siedziba fundacji znajduje się w Prato (Włochy), zaś przedmiot jej działalności, stosownie do jej statutu, obejmuje w szczególności badania nad klęskami żywiołowymi, prognozowanie warunków ryzyka i zapobieganie im, planowanie, zarządzanie i monitorowanie środowiskowe i przestrzenne, a także ochronę ludności i środowiska. Fundacja ta utworzyła w swoich ramach „obserwatorium" sejsmologiczne, które stale współpracuje z Istituto nazionale di geofisica e vulcanologia (narodowym instytutem geofizyki i wulkanologii, Włochy). Za pośrednictwem tego obserwatorium Parsec zarządza siecią stacji pomiaru aktywności sejsmicznej, współpracuje z uniwersytetami i instytucjami

badawczymi, świadczy usługi w zakresie zarządzania ryzykiem sejsmicznym, ochrony ludności i planowania przestrzennego na rzecz wielu gmin i samorządów lokalnych. Wszystkie te zadania Parsec wykonuje za pomocą wysoko wykwalifikowanego w tej dziedzinie personelu.

11 W celu wzięcia udziału w przetargach na usługi w zakresie podziału terytorium na strefy w oparciu o ryzyko sejsmiczne Parsec złożyła wniosek o wpis do prowadzonego przez ANAC rejestru podmiotów uprawnionych do świadczenia usług inżynieryjnych i architektonicznych. Jednakże ze względu na to, że Parsec nie była objęta żadną z kategorii wykonawców, o których mowa w art. 46 ust. 1 kodeksu zamówień publicznych, ANAC wydał decyzję o odrzuceniu wniosku o wpis, na którą to decyzję Parsec wniosła skargę do sądu odsyłającego, to znaczy do Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionalnego sądu administracyjnego dla Lacjum, Włochy).

12 Przed sądem tym ministerstwo infrastruktury i transportu oraz ANAC podnoszą na wstępie, że brak wpisu Parsec do prowadzonego przez ANAC rejestru wykonawców, o których mowa w art. 46 kodeksu zamówień publicznych, nie stoi na przeszkodzie wzięciu przez Parsec udziału w przetargach na przedmiotowe usługi.

13 Sąd odsyłający zauważa w pierwszej kolejności, że usługi będące przedmiotem toczącego się przed nim postępowania, a mianowicie usługi w zakresie sejsmologii i podziału terytorium na strefy w oparciu o ryzyko sejsmiczne, są usługami architektonicznymi i inżynieryjnymi w rozumieniu kodeksu zamówień publicznych. W odniesieniu do wykonywania tych usług art. 46 wspomnianego kodeksu zezwala zaś na udział w procedurze przetargowej tylko niektórych kategorii podmiotów, do których nie należą podmioty o celu niezarobkowym, takie jak Parsec. Wynika to z okoliczności, że jakakolwiek weryfikacja przez instytucję zamawiającą kwalifikacji zawodowych takich podmiotów pragnących złożyć ofertę jest niemożliwa ze względu na to, że nie mogą one zostać wpisane do rejestru prowadzonego przez ANAC.

14 W drugiej kolejności sąd odsyłający uważa, że ów przepis szczególny, skutkujący ograniczeniem zakresu pojęcia „wykonawcy" zawartego w art. 45 kodeksu zamówień publicznych, można uzasadniać wysokim poziomem kwalifikacji zawodowych wymaganym od oferentów w celu zapewnienia jakości usług, które mieliby oni świadczyć, oraz „domniemaniem", że w odniesieniu do osób świadczących tego rodzaju usługi zawodowo, w sposób ciągły i za wynagrodzeniem zachodzi większe prawdopodobieństwo, że wykonywały one swoją działalność w sposób nieprzerwany i ukończyły kursy doskonalenia zawodowego.

15 W trzeciej kolejności sąd odsyłający odwołuje się do wyroku z dnia 23 grudnia 2009 r., CoNISMa (C-305/08, EU:C:2009:807), w którym Trybunał stwierdził niezgodność z prawem Unii włoskich przepisów zakazujących podmiotom niemającym zasadniczo celu zarobkowego udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, podczas gdy takie podmioty były uprawnione do oferowania usług objętych odnośnym zamówieniem. Zdaniem sądu odsyłającego o ile w art. 45 kodeksu zamówień publicznych, który w sposób ogólny definiuje pojęcie „wykonawcy", włoski ustawodawca zastosował szeroką definicję tego pojęcia przyjętą przez Trybunał we wspomnianym wyroku, o tyle w art. 46 tego kodeksu opowiedział się on za węższą definicją w zakresie usług architektonicznych i inżynieryjnych.

16 Mając na względzie ogólny charakter wniosków wynikających ze wspomnianego wyroku, sąd odsyłający zastanawia się, czy prawo Unii pozostawia jednak państwom członkowskim możliwość przyjęcia węższych definicji w odniesieniu do usług będących przedmiotem postępowania głównego. W tym względzie sąd ten zauważa, że brzmienie art. 19 ust. 1 i art. 80 ust. 2 dyrektywy 2014/24 wydaje się zezwalać państwom członkowskim, aczkolwiek w sposób dorozumiany, na ograniczenie udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego jedynie do osób fizycznych lub niektórych osób prawnych. Sąd odsyłający wyjaśnia ponadto, że wykonawcy mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim nie są objęci wąską definicją przewidzianą w art. 46 kodeksu zamówień publicznych ze względu na to, że ma wobec nich zastosowanie zasada ogólna zawarta

w art. 45 ust. 1 tego kodeksu, która zgodnie z postanowieniami art. 80 ust. 2 dyrektywy 2014/24 zezwala na udział wspomnianych wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie przepisów państwa członkowskiego, w którym mają oni siedzibę lub miejsce zamieszkania.

17 W tych okolicznościach Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionalny sąd administracyjny dla Lacjum) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy postanowienia motywu 14 w związku z art. 19 ust. 1 i art. 80 ust. 2 dyrektywy 2014/24 stoją na przeszkodzie przepisowi takiemu jak art. 46 [kodeksu zamówień publicznych], w drodze którego [Republika Włoska] dokonał[a] transpozycji dyrektyw 2014/23, 2014/24 i 2014/25 do prawa krajowego, który to przepis zezwala jedynie wykonawcom utworzonym we wskazanej w nim formie prawnej na udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia na »usługi architektoniczne i inżynieryjne«, co skutkuje wykluczeniem z udziału we wspomnianych postępowaniach wykonawców świadczących rzeczone usługi, działających w innej formie prawnej?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

18 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 19 ust. 1 i art. 80 ust. 2 dyrektywy 2014/24 w świetle motywu 14 owej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym, które wykluczają możliwość udziału podmiotów o celu niezarobkowym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na usługi inżynieryjne i architektoniczne, podczas gdy podmioty te są uprawnione na gruncie prawa krajowego do oferowania usług objętych odnośnym zamówieniem.

19 Tytułem wstępu należy zauważyć, iż z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że na gruncie przepisów krajowych mających zastosowanie w postępowaniu głównym fundacja, taka jak Parsec, która poprzez swoją działalność nie dąży do osiągnięcia celu zarobkowego, nie jest dopuszczona do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na usługi inżynieryjne i architektoniczne, podczas gdy podmiot ten jest uprawniony na gruncie prawa krajowego do oferowania usług objętych odnośnym zamówieniem.

20 Otóż Trybunał orzekł już w pkt 47–49 wyroku z dnia 23 grudnia 2009 r., CoNISMa (C-305/08, EU:C:2009:807), w odniesieniu do przepisów krajowych, które dokonały transpozycji do wewnętrznego porządku prawnego dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. 2004, L 134, s. 114), że wprawdzie państwa członkowskie mają możliwość udzielania określonym kategoriom wykonawców zezwoleń na świadczenie określonych usług oraz że mogą one w szczególności zezwolić albo też nie zezwolić podmiotom, które nie dążą do osiągnięcia celu zarobkowego i których głównym zadaniem jest prowadzenie działalności naukowo-dydaktycznej, na prowadzenie działalności na rynku zależnie od tego, czy taka działalność jest do pogodzenia z ich celami statutowymi. Niemniej jednak, jeżeli i w zakresie, w jakim podmioty takie są uprawnione do oferowania określonych usług na rynku, prawo krajowe nie może zabraniać im udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na takie usługi.

21 To orzecznictwo Trybunału zostało potwierdzone zarówno w odniesieniu do wspomnianej dyrektywy (wyroki: z dnia 19 grudnia 2012 r., Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce i in., C-159/11, EU:C:2012:817, pkt 27; a także z dnia 6 października 2015 r., Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, EU:C:2015:664, pkt 35), jak i w odniesieniu do dyrektywy, którą wspomniana dyrektywa zastąpiła, a mianowicie dyrektywy Rady 92/50/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. odnoszącej się do koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi (Dz.U. 1992, L 209, s. 1) (wyrok z dnia 18 grudnia 2014 r., Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466, pkt 36).

22 Wspomniane orzecznictwo Trybunału pozostało w pełni aktualne wraz z wejściem w życie dyrektywy 2014/24, która uchyliła i zastąpiła dyrektywę 2004/18. Oprócz bowiem okoliczności, że pojęcie „wykonawcy", które było zawarte w art. 1 ust. 8 dyrektywy 2004/18, zostało przejęte bez istotnych zmian przez art. 2 ust. 1 pkt 10 dyrektywy 2014/24, motyw 14 tej ostatniej dyrektywy wskazuje obecnie wyraźnie, że pojęcie to należy interpretować „szeroko", tak aby obejmowało wszelkie osoby lub podmioty działające na rynku, „niezależnie od formy prawnej, którą te osoby lub podmioty wybrały do celów prowadzenia działalności". Podobnie art. 19 ust. 1 tej dyrektywy, jak również jej art. 80 ust. 2, przewidują wyraźnie, że nie można odrzucić zgłoszenia wykonawcy jedynie z tego powodu, że zgodnie z prawem krajowym wymagane byłoby posiadanie przez niego statusu osoby fizycznej lub osoby prawnej.

23 Wynika z tego, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału przywołanym w pkt 20 i 21 niniejszego wyroku prawo krajowe nie może zabraniać fundacji o celu niezarobkowym uprawnionej do oferowania określonych usług na rynku krajowym udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na takie usługi.

24 Wykładni tej nie można podważyć w oparciu o przywołany przez sąd odsyłający we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i powtórzony przez rząd włoski w uwagach na piśmie argument, że wąską definicję pojęcia „wykonawcy" zawartą w art. 46 kodeksu zamówień publicznych w odniesieniu do usług architektonicznych i inżynieryjnych uzasadnia wysoki poziom kwalifikacji zawodowych niezbędny w celu zapewnienia jakości takich usług, a także rzekome domniemanie, że w odniesieniu do osób świadczących tego rodzaju usługi zawodowo, w sposób ciągły i za wynagrodzeniem zachodzi większe prawdopodobieństwo, że wykonywały one swoją działalność w sposób nieprzerwany i ukończyły kursy doskonalenia zawodowego.

25 W pierwszej kolejności, jak zauważyła Komisja Europejska, rząd ten nie wykazał istnienia żadnej szczególnej zależności między, z jednej strony, poziomem kwalifikacji zawodowych w zakresie świadczenia usługi, a w konsekwencji jakością świadczonej usługi, a, z drugiej strony, formą prawną wykonawcy świadczącego tę usługę.

26 W drugiej kolejności, co się tyczy „domniemania", że w odniesieniu do osób świadczących usługi architektoniczne i inżynieryjne zawodowo i za wynagrodzeniem zachodzi większe prawdopodobieństwo, że wykonywały one swoją działalność w sposób nieprzerwany i ukończyły kursy doskonalenia zawodowego, wystarczy zauważyć, że domniemania takiego nie można pogodzić z prawem Unii, ponieważ jest ono niezgodne z orzecznictwem Trybunału przedstawionym w pkt 20 niniejszego wyroku, z którego wynika, że jeżeli podmiot jest uprawniony na gruncie prawa krajowego do oferowania na rynku usług inżynieryjnych i architektonicznych w danym państwie członkowskim, nie można mu odmówić prawa udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na takie usługi.

27 Wreszcie, należy dodać, że prawodawca Unii miał świadomość, że kandydaci i oferenci w dziedzinie zamówień publicznych na usługi i roboty budowlane, a także pewnych zamówień publicznych na dostawy, powinni wykazywać wysoki poziom kwalifikacji zawodowych. To właśnie dlatego w art. 19 ust. 1 dyrektywy 2014/24 przewidział on, że od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych personelu, który będzie odpowiedzialny za wykonanie danego zamówienia. Prawodawca Unii nie wprowadził natomiast w tym względzie żadnego odmiennego traktowania ze względu na formę prawną, jaką owi kandydaci i oferenci wybrali do celów prowadzenia działalności.

28 Na zadane pytanie należy zatem odpowiedzieć, że art. 19 ust. 1 i art. 80 ust. 2 dyrektywy 2014/24 w świetle motywu 14 owej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym, które wykluczają możliwość udziału podmiotów o celu niezarobkowym

w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na usługi inżynieryjne i architektoniczne, podczas gdy podmioty te są uprawnione na gruncie prawa krajowego do oferowania usług objętych odnośnym zamówieniem.

W przedmiocie kosztów

29 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziesiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 19 ust. 1 i art. 80 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, w świetle motywu 14 owej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym, które wykluczają możliwość udziału podmiotów o celu niezarobkowym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na usługi inżynieryjne i architektoniczne, podczas gdy podmioty te są uprawnione na gruncie prawa krajowego do oferowania usług objętych odnośnym zamówieniem.

Podpisy